

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 9. januarja 2007*

V zadevi C-1/05,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Utlänningsnämnden (Švedska) z odločbo z dne 30. decembra 2004, ki je prispela na Sodišče 4. januarja 2005, v postopku

Yunying Jia

proti

Migrationsverket,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, P. Kūris in E. Juhász, predsedniki senatov, J. N. Cunha Rodrigues (poročevalec), K. Schiemann, U. Löhmus, E. Levits, in A. Ó Caoimh, sodniki,

* Jezik postopka: švedščina.

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,
sodna tajnica: K. H. Sztranc-Slawiczek, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 21. februarja 2006,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Y. Jia M. Johansson, odvetnik,
- za švedsko vlado K. Norman in A. Falk, zastopnici,
- za belgijsko vlado M. Wimmer, zastopnik,
- za nizozemsko vlado H. G. Sevenster, C. ten Dam in C. Wissels, zastopnice,
- za slovaško vlado R. Procházka, zastopnik,
- za vlado Združenega kraljestva S. Nwaokolo, zastopnica, skupaj z M. Hoskinsom in J. Stratford, barristers,

– za Komisijo Evropskih skupnosti M. Condou-Durande in L. Parpala, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
27. aprila 2006

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta 73/148/EGS z dne 21. maja 1973 o odpravi omejitev gibanja in bivanja v Skupnosti za državljane držav članic v zvezi z ustanavljanjem in opravljanjem storitev (UL L 172, str. 14) in člena 43 ES.
- 2 Predlog je bil vložen v okviru tožbe Y. Jia, upokojene kitajske državljanke, proti Migrationsverket (odbor za migracije) glede njegove zavrnitve njene prošnje za izdajo dovoljenja za bivanje na Švedskem za daljši čas.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Člen 1(1) Direktive 73/148 določa:

„Države članice v skladu z določbami te direktive odpravijo omejitve gibanja in prebivanja za:

a) državljane države članice, ki imajo sedež ali želijo imeti sedež v drugi državi članici, da bi opravljali dejavnost kot samozaposlene osebe, ali ki želijo opravljati storitve v tej državi;

[...]

d) sorodnike, v naraščajoči in padajoči liniji, teh državljanov ter zakonce teh državljanov, ki jih državljan vzdržuje, ne glede na njihovo državljanstvo.“

4 Člen 3 te direktive določa:

„1. Države članice zagotovijo osebam iz člena 1 pravico vstopati na njihovo ozemlje samo s predložitvijo veljavnega osebnega dokumenta ali potnega lista.

2. Ni dovoljeno zahtevati vstopnega vizuma ali postavljati enakovrednih zahtev, razen za družinske člane, ki nimajo državljanstva ene od držav članic. Države članice omogočijo takim osebam vse možnosti za pridobitev vseh potrebnih vizumov.“

5 Člen 4(3) navedene direktive določa:

„Družinskemu članu, ki ni državljan države članice, se izda dokument o bivanju, ki ima enako veljavnost kot dokument, izdan državljanu, ki ga vzdržuje.“

6 Člen 6 iste direktive določa:

„Država članica ne sme zahtevati, da prosilec za izdajo dovoljenja za bivanje ali upravičenja do bivanja predloži kar koli drugega kakor naslednje:

a) osebni dokument ali potni list, s katerim je vstopil na ozemlje države;

b) dokazilo, da oseba spada v eno od kategorij oseb, navedenih v členih 1 in 4.“

7 Člen 8 Direktive 73/148 določa:

„Države članice ne smejo odstopati od določb te direktive, razen če to zahtevajo javni red, javna varnost ali javno zdravje.“

Nacionalna ureditev

- 8 Iz predložitvene odločbe izhaja, da švedsko pravo o tujcih v bistvu sestavljata zakon 1989:529 o tujcih (Utlänningslagen, v nadaljevanju: zakon) in dekret 1989:547 o tujcih (Utlänningsförrordningen, v nadaljevanju: dekret). V zvezi s tem daje ta odločba naslednje podatke.

- 9 V poglavju 1 zakona je določeno, da mora tujec, ki vstopi na Švedsko oziroma tam biva, imeti vizum, razen če ima dovoljenje za bivanje ali pa je državljan ene od nordijskih držav. Vlada lahko določi druge izjeme od zahtev za vizum. Tujec, ki na Švedskem biva več kot tri mesece, mora imeti dovoljenje za bivanje, razen če je državljan nordijske države.

- 10 Poglavje 2, člen 4(1), točka 3 zakona določa, da se dovoljenje za bivanje lahko izda tujcu, ki je bližnji družinski član osebe s stalnim prebivališčem na Švedskem ali mu je bilo izdano dovoljenje za bivanje in je član istega gospodinjstva kot navedena oseba. V skladu s členom 5 istega poglavja mora tujec, ki želi bivati na Švedskem, pridobiti dovoljenje za bivanje, preden vstopi v državo. Prošnji za dovoljenje za bivanje se po vstopu na švedsko ozemlje ne ugoti. Vendar se lahko zadevnemu tujcu kljub temu izda dovoljenje za bivanje po vstopu, če ima v smislu poglavja 2, člen 4(1), točka 3, istega zakona tesne vezi z osebo s stalnim prebivališčem na Švedskem in se ne more razumno zahtevati, naj se ta tujec vrne v drugo državo, da bi tam vložil prošnjo za dovoljenje za bivanje.

- 11 V skladu s poglavjem 2, člen 14, zakona lahko vlada sprejme določbe, ki določajo, da se lahko prošnji za dovoljenje za bivanje ugoti, če to zahteva sporazum, sklenjen s tretjo državo. Dekret vsebuje take določbe v poglavju 3, členi 5a, 5b in 7a.

- 12 Tako je v poglavju 3, člen 7a, dekreta določeno, da se prošnji za dovoljenje za bivanje lahko ugodi, tudi če je bila slednja vložena ali preučena, ko je bil prosilec na Švedskem, če je državljan države članice Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljevanju: EGP) ali Švice. V skladu s poglavjem 3, člen 5b, dekreta velja enako za prošnjo člana družine tega tujca. V skladu s poglavjem 3, člen 5a, dekreta se dovoljenje za bivanje izda tujcu, ki predloži veljavni potni list ali osebno izkaznico ter je državljan države članice EGP ali Švice in izpolnjuje pogoje, določene v točkah 7 ali 10 istega člena. V skladu s točko 2 se samozaposleni osebi, ki na podlagi dokumenta lahko dokaže, da je samozaposlena, izda dovoljenje za bivanje, ki velja pet let in se ga lahko podaljša. Nazadnje, v skladu s poglavjem 3, člen 5b, dekreta se dovoljenje za bivanje izda tujcu, ki je v smislu točk od 1 do 5 tega člena družinski član državljana države članice EGP.
- 13 V skladu s predložitveno odločbo se dovoljenje za bivanje pod enakimi pogoji kot državljanu države EGP izda tujcu, ki je v povezavi s tem državljanom, po predložitvi veljavnega potnega lista ali osebne izkaznice, potrdila o sorodstveni zvezi ali dokumenta, ki dokazuje, da tujca vzdržuje državljan države EGP ali njegov zakonec. Tujec mora v številnih primerih tudi predložiti dokumente ali dokaze o obstoju starševske vezi z državljanom iz EGP v smislu točk od 1 do 5 člena 5b poglavja 3 dekreta. V točki 1 tega člena je določeno, da mora tujec, zato da se ga lahko opredeli kot družinskega člana samozaposlene osebe, dokazati, da je v eni izmed naslednjih zvez z državljanom iz EGP: zakonec, otrok, mlajši od 21 let oziroma ga ta državljan vzdržuje, ali eden od staršev (v neposredni predhodni generaciji) državljana države EGP ali njegovega zakonca, ki ga slednji vzdržujejo.
- 14 Na podlagi poglavja 4, člen 1(1), točka 2, zakona, je lahko tujec izgnan, če nima vizuma, dovoljenja za bivanje ali druge listine, ki se zahteva za vstop, bivanje ali zaposlitev na Švedskem.

- 15 Nazadnje je v predložitveni odločbi navedeno, da poglavje 4, člen 6, zakona predvideva, da je treba, če je prošnja za dovoljenje za bivanje zavrnjena ali je dovoljenje za bivanje odvzeto, ko je tujec na Švedskem, obenem sprejeti odločitev o izgonu ali zavrnitvi, razen če obstajajo posebni razlogi proti temu.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 16 Sin Y. Jia, Shenzhi Li, ki je prav tako kitajski državljan, od leta 1995 živi na Švedskem skupaj s svojo ženo Svanjo Schallehn. Slednja je nemška državljanica, ki je samozaposlena na Švedskem. Ima dovoljenje za bivanje, veljavno do 3. julija 2006, ki ji je bilo izdano kot državljanici države članice. Shenzhi Li ima dovoljenje za bivanje, ki mu je bilo izdano kot zakoncu državljana Skupnosti, za enako obdobje veljavnosti kot dovoljenje njegove žene.
- 17 Veleposlaništvo Švedske v Pekingu je 2. maja 2003 Y. Jia izdalo turistični vizum, veljaven do 21. avgusta 2003, za vstop na schengensko območje in bivanje do največ 90 dni. Y. Jia je 13. maja 2003 vstopila na schengensko območje na letališču Stockholm-Arlanda. 7. avgusta istega leta je pri Migrationsverket zaprosila za dovoljenje za bivanje ob sklicevanju na sorodstvene vezi z državljanom države članice.
- 18 Y. Jia je zato, da bi pridobila dovoljenje za bivanje, navedla zlasti to: v Ljudski republiki Kitajski prejema mesečno pokojnino v višini 1166 švedskih kron, njen mož Yupu Li pa prejema mesečno pokojnino v višini 1000 švedskih kron; skupaj z možem na Kitajskem živita v težkih razmerah in se brez pomoči njunega sina in njegove žene

ne bi mogla preživljati, saj od kitajskih oblasti ne moreta zahtevati nobene finančne pomoči. V podporo svoji prošnji je Y. Jia predložila potrdilo o sorodstvu s Shenzhi Lijem, ki ga je izdal Beijing Notary Public Office, in potrdilo njenega nekdanjega delodajalca iz javnega sektorja China Forestry Publishing House, ki dokazuje, da je finančno odvisna od sina in snahe.

- 19 Migrationsverket je 7. aprila 2004 zavrnil prošnjo Y. Jia, ker ni bilo dovolj dokazov o finančni odvisnosti, in zahteval, naj se vrne v državo izvora, če ne dokaže, da bi jo druga država sprejela. Y. Jia se je 14. maja 2004 zoper odločbo Migrationsverket pritožila pri Utlänningsnämnden (odbor za pritožbe tujcev).
- 20 Iz predložitvene odločbe prav tako izhaja, da je Migrationsverket 3. septembra 2003 Yupu Liju izdal vizum, veljaven za vstop na Švedsko in bivanje do največ 180 dni. 10. marca 2004 je zaprosil za dovoljenje za bivanje iz istega razloga kot Y. Jia. Migrationsverket je 17. septembra 2004 njegovo prošnjo zavrnil z odločbo, zoper katero se je Yupu Li pritožil pri Utlänningsnämnden. Kot je navedeno v predložitveni odločbi, Utlänningsnämnden še ni preučil pritožbe Yupu Lija, ko je bil Sodišču v odločanje predložen ta predlog za sprejetje predhodne odločbe.
- 21 Po navedbah Migrationsverket pojem vzdrževanja s strani državljana Skupnosti (ali njegovega zakonca) zajema dejstvo, da obstaja dejanska potreba po finančni ali drugi pomoči, ki jo redno zagotavljajo družinski člani s stalnim prebivališčem v državi članici. Občasnih potreb ali podpore, ki ni nujno potrebna za podporo zadevne osebe, naj se torej ne bi upoštevalo. Upoštevati naj bi bilo treba potrebo po pomoči v državi izvora in ne potrebe, ugotovljene po morebitni izselitvi v državo članico. Vzdrževanje

naj bi bilo prav tako treba dokazati s potrdilom ali drugim dokumentom in dejstvo, da se zahteva določen dokaz o vzdrževanju, naj ne bi bilo v nasprotju z določbami prava Skupnosti. Prosilcu naj ne bi bilo nujno treba predložiti potrdila o finančnem vzdrževanju, izdanega s strani organov države izvora, ki je zgolj primer dokazila o dejanskem finančnem vzdrževanju. Vendar naj zgolj pripravljenost državljana Skupnosti ali njegovega zakonca, da skrbita za njegove starše, ne bi zadostovala, da bi se štel, da obstaja zahtevano vzdrževanje za izdajo dovoljenja za bivanje.

- 22 Utlänningsnämnden zlasti navaja, da je v skladu s sodno prakso Sodišča (sodba z dne 18. junija 1987 v zadevi Lebon, 316/85, Recueil, str. 2811, točke od 20 do 22) okoliščina, da državljan Skupnosti skrbi za družinskega člana, odločilna, da se ugotovi obstoj vzdrževanja, ne da bi bilo treba opredeliti razloge za to vzdrževanje. Vendar naj položaj vzdrževanja ne bi bil natančno opredeljen. Mogoče je zavzeti stališče, da tak položaj obstaja, ko družinski član državljana Skupnosti potrebuje finančno pomoč od tega državljana, zato da pridobi ali ohrani želeno življenjsko raven, ali šteti, da vzdrževanje izhaja iz dejstva, da družinski član brez finančne pomoči ne bi bil sposoben doseči minimalnega sprejemljivega življenjskega standarda v državi izvora ali v državi, v kateri ima ponavadi prebivališče.
- 23 Sicer se po mnenju Utlänningsnämnden v skladu s členom 6 Direktive 73/148 od vlagatelja prošnje za dovoljenje za bivanje lahko zahteva le, naj predloži dokumente, na podlagi katerih je vstopil na ozemlje zadevne države članice, in dokaz, da spada v eno izmed dveh kategorij oseb, na kateri se nanašata člena 1 in 4 te direktive. V zvezi s tem naj bi se postavilo vprašanje, ali se poleg potrdila o sorodstveni zvezi lahko zahteva tudi dokaz o finančni odvisnosti. Ne bi naj se moglo potrditi, ali se potrdilo zadevne osebe ali državljana Skupnosti samo po sebi šteje za dokaz obstoja odvisnosti.

24 Utlänningsnämnden je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. a) Ali je treba ob upoštevanju sodbe Sodišča v zadevi C-109/01 (sodba z dne 23. septembra 2003 v zadevi Akrich, Recueil, str. I-9607) člen 10 Uredbe (EGS) št. 1612/68 [Sveta z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL L 257, str. 2)] razlagati tako, da mora biti državljan tretje države, ki je družinski član delavca v smislu tega člena, kot v tem primeru, zakonito v Skupnosti, da dobi pravico do zakonitega bivanja s tem delavcem? Ali je treba člen 1 Direktive 73/148/EGS razlagati tako, da je pravica do stalnega prebivališča državljan tretje države, družinskega člana državljan Unije, pogojena z njegovim zakonitim bivanjem v Skupnosti?
- b) Če je treba Direktivo 73/148/EGS razlagati tako, da je zakonito bivanje znotraj Skupnosti pogoj za to, da lahko državljan tretje države, družinski član državljan Unije, pridobi pravico do stalnega prebivališča v smislu direktive, ali potem to vključuje, da mora ta oseba imeti veljavno dovoljenje za bivanje, ki ji omogoča oziroma bi ji lahko omogočilo stalno prebivališče v eni izmed držav članic? V primeru neobstoja dovoljenja za stalno prebivanje, ali se pravico do bivanja pridobi na podlagi drugega naslova, v daljšem ali krajšem času, ali pa kot v zadevi v postopku pred Utlänningsnämnden zadostuje, da ima prosilec dovoljenja za bivanje veljaven vizum?
- c) Če se družinski član državljan Unije, ki je državljan tretje države, ne more sklicevati na pravico do stalnega prebivališča na podlagi Direktive 73/148/EGS, ker ne biva zakonito v Skupnosti, ali zavrnitev dovoljenja za bivanje pomeni omejitev pravice do ustanavljanja državljanov Unije, določene v členu 43 ES?

- d) Če se družinski član državljana Unije, ki je državljan tretje države, ne more sklicevati na pravico do stalnega prebivališča na podlagi Direktive 73/148/EGS, ker ne biva zakonito v Skupnosti, ali je pravica državljana Unije do ustanavljanja, določena v členu 43 ES, omejena, če so družinski člani državljana Unije izgnani, ker prošnja za dovoljenje za bivanje ne more biti sprejeta po vstopu na Švedsko?
2. a) Ali je treba člen 1(1)(d) Direktive 73/148/EGS razlagati tako, da besedna zveza „[ki jih državljan] vzdržuje“ pomeni, da je družinski član državljana Unije od njega finančno odvisen, zato da doseže dostojno življenjsko raven v svoji državi izvora ali v državi običajnega prebivališča?
- b) Ali je treba člen 6(b) Direktive 73/148/EGS razlagati tako, da lahko države članice od družinskega člana državljana Unije, ki trdi, da ga vzdržuje državljan Unije ali njegov zakonec, zahtevajo, naj poleg zaveze o skrbi, ki jo je dal državljan Unije, predloži dokumente, ki dokazujejo, da gre dejansko za odvisnost?“

Vprašani za predhodno odločanje

Prvo vprašanje, točke od (a) do (d)

- ²⁵ S tem vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali pravo Skupnosti ob upoštevanju zgoraj navedene sodbe Akrich državam članicam nalaga, naj podelitev pravice do bivanja državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Skupnosti, ki je uveljavil svojo pravico do prostega gibanja, pogojijo s tem, da je ta družinski član prej zakonito bival v drugi državi članici.

- 26 V zgoraj navedeni sodbi Akrich je Sodišče navedlo, da mora zato, da se lahko v situaciji, ki je povod za to sodbo, uporabi ugodnosti iz pravic na podlagi člena 10 Uredbe št. 1612/68, državljani tretje države, poročen z državljanom Unije, zakonito bivati v državi članici, v kateri ima državljani Unije stalno prebivališče oziroma je imel stalno prebivališče.
- 27 Ob sklicevanju na to sodbo predložitveno sodišče zlasti sprašuje, ali pogoj prej omenjenega zakonitega bivanja velja tudi v položaju Y. Jia.
- 28 Da bi odgovorili na to vprašanje, je v pomoč, če se spomni na dejansko stanje, na podlagi katerega je bila sprejeta zgoraj navedena sodba Akrich.
- 29 Na predložitveno sodišče v tej zadevi je bila vložena tožba zoper zavrnitev s strani organov Združenega kraljestva odobritve pravice do bivanja H. Akrichu, državljanu tretje države, poročenem z državljanke Združenega kraljestva. Ker H. Akrich ni imel pravice do bivanja v Združenem kraljestvu, se je strinjal s tem, da se ga izžene na Irsko, kjer se je pridružil svoji ženi, ki se je na Irsko preselila malo prej. Par se je nameraval vrniti v Združeno kraljestvo ob sklicevanju na pravo Skupnosti, tako da bi H. Akrich lahko vstopil v to državo kot zakonec državljanke Unije, ki je uporabila pravico do prostega gibanja.
- 30 Glede na ta položaj je zadevno predložitveno sodišče Sodišču zastavilo vprašanje, katere ukrepe so države članice lahko sprejele, da bi se spoprijele z ravnanjem družinskih članov državljanov Skupnosti, ki niso izpolnili pogojev, določenih v nacionalnem pravu, za vstop in bivanje v državi članici.

- 31 V zadevi v glavni stvari se zadevni družinski članici ne očita, da je nezakonito bivala v državi članici ali da se je nezakonito poskušala izogniti nacionalni zakonodaji s področja priseljevanja. Nasprotno, Y. Jia je bila na Švedskem zakonito, ko je vložila svojo prošnjo, in švedsko pravo v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne nasprotuje temu, da se dodeli pravico do dolgotrajnega bivanja, pod pogojem, da se zadostno dokaže finančno odvisnost.
- 32 Iz tega izhaja, da pogoja predhodnega zakonitega bivanja v drugi državi članici, kot je naveden v zgoraj navedeni sodbi Akrich, ne moremo prenesti na ta primer in se torej ne more uporabiti za tak položaj.
- 33 Na prvo vprašanje, točke od (a) do (d), je treba zato odgovoriti, da pravo Skupnosti glede na zgoraj navedeno sodbo Akrich državam članicam ne nalaga, naj dodelitev pravice do bivanja državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Skupnosti, ki je uporabil pravico do prostega gibanja, pogojijo s tem, da je ta družinski član pred tem zakonito bival v drugi državi članici.

Drugo vprašanje, točki (a) in (b)

- 34 Člen 1(1)(d) Direktive 73/148/EGS se uporabi le za sorodnike v naraščajoči liniji zakonca državljana države članice s sedežem v drugi državi članici, da bi tam opravljaj dejavnosti kot samozaposlena oseba, ki jo zakonec „vzdržuje“.

- 35 Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da status „vzdrževanega“ družinskega člana izhaja iz dejanske situacije, ki jo opredeli okoliščina, da finančno podporo družinskega člana zagotavlja državljani Skupnosti, ki je uporabil svojo pravico do prostega gibanja ali njegov zakonec (glede člena 10 Uredbe št. 1612/68 in člena 1 direktive Sveta 90/364/EGS o pravici do prebivanja (UL L 180, str. 26) glej zgoraj navedeno sodbo Lebon, točka 22, in sodbo z dne 19. oktobra 2004 v zadevi Zhu in Chen, C-200/02, ZOdl., str. I-9925, točka 43).
- 36 Sodišče je prav tako razsodilo, da status vzdrževanega družinskega člana ne predpostavlja obstoja pravice do preživljanja, ker bi sicer ta status bil odvisen od nacionalne zakonodaje, ki se od države do države razlikuje (zgoraj navedena sodba Lebon, točka 21). Po mnenju Sodišča ni treba opredeliti razlogov za to podporo in se vprašati, ali se lahko zadevna oseba sama preživlja s tem, da se zaposli. Ta razlaga se zahteva zlasti z načelom, v skladu s katerim je treba določbe, ki urejajo prosto gibanje delavcev, ki so eden od temeljev Skupnosti, razlagati široko (zgoraj navedena sodba Lebon, točki 22 in 23).
- 37 Da bi določili, ali državljani Skupnosti vzdržuje sorodnike v naraščajoči liniji svojega zakonca, mora država prejemnica presoditi, ali se glede na njihov ekonomski in socialni položaj niso sposobni vzdrževati sami. Potreba po finančni pomoči mora obstajati v državi izvora sorodnikov v naraščajoči liniji ali v državi, iz katere so prišli, ko so zaprosili za to, da se pridružijo temu državljanu Skupnosti.
- 38 To je neizogiben zaključek ob upoštevanju člena 4(3) Direktive Sveta 68/360/EGS z dne 15. oktobra 1968 o odpravi omejitev gibanja in prebivanja v Skupnosti za delavce držav članic in za njihove družine (UL L 257, str. 13), v skladu s katero se status sorodnika v naraščajoči liniji, ki ga vzdržuje delavec ali njegov zakonec, v smislu člena 10 Uredbe št. 1612/68, dokaže s predložitvijo dokumenta, ki ga izda pristojni organ v „državi izvora ali državi, iz katere prihaja“, ki dokazuje, da zadevnega sorodnika

vzdržuje delavec ali njegov zakonec. Kljub pomanjkljivi opredelitvi, kar zadeva način sprejemljivega dokaza, s katerim lahko zadevni posameznik dokaže, da spada v eno od kategorij, določenih v členih 1 in 4 Direktive 73/148/EGS, nič ne opravičuje dejstva, da se različno presoja status vzdrževanega družinskega člana v naraščajoči liniji, glede na to, ali je družinski član delavca ali samozaposlene osebe.

- 39 V skladu s členom 6(b) Direktive 73/148/EGS lahko država prejemnica zahteva dokaz, da prosilec spada v eno od kategorij oseb, navedenih zlasti v členu 1 te direktive.
- 40 Države članice morajo pri izvajanju svojih pristojnosti na tem področju zagotavljati temeljne svoboščine, ki izhajajo iz Pogodbe ES, in polni učinek določb direktiv, ki vsebujejo ukrepe za odpravo ovir prostemu gibanju oseb med temi državami članicami, tako da se omogoči izvrševanje pravice do bivanja državljanov Evropske unije in njihovih družinskih članov na ozemlju vseh držav članic (glej po analogiji sodbo z dne 25. maja 2000 v zadevi Komisija proti Italiji, C-424/98, Recueil, str. I-4001, točka 35).
- 41 Glede člena 6 Direktive 73/148/EGS je Sodišče razsodilo, da je treba, če ni določeno, kateri dokazi so dopustni, da zadevna oseba dokaže, da spada v eno od kategorij, navedenih v členih 1 in 4 te direktive, zaključiti, da se tak dokaz lahko navede z vsemi primernimi sredstvi (glej zlasti sodbi z dne 5. februarja 1991 v zadevi Roux, C-363/89, Recueil, str. 1273, točka 16, in z dne 17. februarja 2005 v zadevi Oulane, C-215/03, ZOdl., str. I-1215, točka 53).
- 42 Zato dokument pristojnega organa države izvora ali države, iz katere je prosilec prišel, ki dokazuje odvisnost, če bi bil primeren za ta namen, ne more biti pogoj za izdajo

dovoljenja za bivanje, medtem ko lahko sicer zgolj pripravljenost državljana Skupnosti ali njegovega zakonca, da skrbita za zadevnega družinskega člana, ne zadostuje za dokaz, da je družinski član dejansko vzdrževana oseba.

- 43 V teh pogojih je treba na drugo vprašanje, točki (a) in (b), odgovoriti, da je treba člen 1(1)(d) Direktive 73/148/EGS razlagati tako, da se besedna zveza „ki jih [državljan] vzdržuje“ nanaša na dejstvo, da družinski član državljana Skupnosti s stalnim prebivališčem v drugi državi članici v smislu člena 43 ES potrebuje finančno pomoč tega državljana ali njegovega zakonca, da bi zadovoljil svoje temeljne potrebe v državi izvora ali državi, iz katere je prišel, ko je zaprosil za to, da se pridruži temu državljanu. Člen 6(b) iste direktive je treba razlagati tako, da se lahko potreba po finančni pomoči dokaže z vsemi primernimi sredstvi, medtem ko lahko zgolj pripravljenost državljana Skupnosti ali njegovega zakonca, da skrbita za družinskega člana, ne zadostuje za dokaz, da je družinski član dejansko vzdrževana oseba.

Stroški

- 44 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Pravo Skupnosti glede na zgoraj navedeno sodbo z dne 23. septembra 2003 v zadevi Akrich (C-109/01) državam članicam ne nalaga, naj dodelitev pravice do bivanja državljanu tretje države, ki je družinski član državljana Skupnosti, ki je uporabil pravico do prostega gibanja, pogojijo s tem, da je ta družinski član pred tem zakonito bival v drugi državi članici.**
2. **Člen 1(1)(d) Direktive Sveta 73/148/EGS z dne 21. maja 1973 o odpravi omejitvev gibanja in bivanja v Skupnosti za državljane držav članic v zvezi z ustanavljanjem in opravljanjem storitev je treba razlagati tako, da se besedna zveza „ki jih [državljan] vzdržuje“ nanaša na dejstvo, da družinski član državljana Skupnosti s stalnim prebivališčem v drugi državi članici v smislu člena 43 ES potrebuje finančno pomoč tega državljana ali njegovega zakonca, da bi zadovoljil svoje temeljne potrebe v državi izvora ali državi, iz katere je prišel, ko je zaprosil za to, da se pridruži temu državljanu. Člen 6(b) iste direktive je treba razlagati tako, da se lahko potreba po finančni pomoči dokaže z vsemi primernimi sredstvi, medtem ko lahko zgolj pripravljenost državljana Skupnosti ali njegovega zakonca, da skrbita za družinskega člana, ne zadostuje za dokaz, da je družinski član dejansko vzdrževana oseba.**

Podpisi